

HENRYK SMARZYŃSKI

NAUKI PEDAGOGICZNE W STUDIACH WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ W KRAKOWIE

Jak sama nazwa wskazuje — Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie nie tylko że daje swym studentom rzeczową wiedzę na poziomie akademickim, ale równocześnie kształci szeroko w naukach pedagogicznych przyszłych kandydatów do zawodu nauczycielskiego oraz urabia postawę wychowawczą osobowości swych wychowanków. W ramach bowiem ustrojowych socjalistycznych nie wystarczy przekazywanie wiedzy studentom, a zwłaszcza kandydatom na nauczycieli, ale na równi ma się dbać o szerokie ich przygotowanie do zawodu nauczycielskiego poprzez poszerzony zakres wiedzy pedagogicznej.

Nauki pedagogiczne w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie mają dwojaki charakter: usługowy i kierunkowy.

Praca usługowa ma za zadanie równoległe ze studiami specjalistycznymi wprowadzać stopniowo studentów w nauki pedagogiczne i wiązać je z ogólnym tokiem studiów. Poza tym przez usługowe studia pedagogiczne na uczelni dąży się do pedagogizacji postawy studenta i przygotowania do przyszłego zawodu nauczycielskiego.

I tak, na I roku studiów specjalistycznych takich, jak: filologia polska, filologia rosyjska, historia, biologia, geografia czy matematyka student przez naukę historii wychowania zapoznaje się z rozwojem instytucji wychowawczych szkolnych oraz z ewolucją myśli pedagogicznej od czasów starożytnych aż do współczesności. Na wykładach historii wychowania poznaje on także kształtowanie się postępowych instytucji wychowawczych i narastanie postępowych myśli pedagogicznych, z których ukształtowała się szkoła i pedagogika socjalistyczna.

Po spojrzeniu historycznym na rozwój szkoły i myśli pedagogicznej studenci na II roku studiów z kolei wprowadzani są w podstawy psychologii ogólnej oraz w psychologię rozwojową i pedagogiczną. W tych dyscyplinach student poznaje nie tylko ogólne elementy psychiki człowieka, ale obok tego zapoznaje się z narastaniem ilościowym

i jakościowym psychiki dziecka w różnych fazach rozwojowych, a zwłaszcza w fazach wieku przedszkolnego i szkolnego oraz okresu dojrzewania, a następnie przez naukę psychologii pedagogicznej przygotowuje się do zajmowania właściwej postawy pedagogicznej wobec dziecka w zależności od jego stopnia rozwoju, właściwości psychicznych i zainteresowań.

W ten sposób po otrzymaniu propedeutycznych podstaw dotyczących wychowania na bazie historii wychowania i psychologii student na III roku studiów zostaje już wprowadzany we właściwe dyscypliny pedagogiczne, tj. w pedagogikę i dydaktykę ogólną.

Pedagogika jako przedmiot nauczania stanowi podstawowe ogniwo w zawodowym przygotowaniu studentów do przyszłej świadomej i twórczej pracy pedagogiczno-dydaktycznej w szkolnictwie. Program pedagogiki realizuje się przez wykłady, ćwiczenia i praktykę pedagogiczną wstępną. Pedagogika jako nauka dąży do realizacji takich celów, jak:

1. pogłębianie podstaw światopoglądu naukowego i moralności socjalistycznej studentów;

2. wyposażenie studentów w zwarty system podstawowych wiadomości o istocie i prawidłowościach wychowania oraz o umiejętności bezpośredniego stosowania ich w pracy wychowawczo-dydaktycznej;

3. wyrabianie u studentów przekonania o wyższości teorii i praktyki wychowania socjalistycznego w stosunku do wychowania burżuazyjnego, o konieczności walki z obciążeniami burżuazyjnymi w wychowaniu;

4. wyposażanie słuchaczy w niezbędny zakres wiadomości i umiejętności pedagogicznych potrzebnych do studiowania metodyki przedmiotu specjalizacji, wdrażania do pracy wychowawcy klasowego oraz innych form pracy wychowawczej;

5. wyrobienie u słuchaczy potrzeby systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i poziomu ogólnego oraz umiejętności samokształcenia;

6. zapoznanie słuchaczy z metodami analizy i uogólniania doświadczeń pedagogicznych;

7. wyrobienie przekonania o ważności i wartości społecznej zawodu nauczycielskiego w Polsce Ludowej.

W nauce pedagogiki słuchacze zapoznają się z istotą procesu wychowawczego i podstawowymi czynnikami kształtującymi prawidłowy i nieprawidłowy przebieg procesu wychowawczego, a zwłaszcza wnikają w rolę wychowawcy i własnej aktywności wychowanka w procesie wychowania, w jego wrodzone właściwości rozwojowe oraz

w funkcję środowiska naturalnego, społecznego i kulturalnego w wychowaniu.

Przez analizę prawidłowego procesu wychowawczego student zostaje wprowadzony w rozumienie, jak stopniowo kształtuje się i narasta ten proces i jak wpływają nań poszczególne czynniki, a zwłaszcza jak decydującą rolę odgrywa w nim świadomie i celowo oddziaływający wychowawca, a następnie jaka rola przypada czynnej postawie wychowanka w kształtowaniu się procesu samowychowania. Aby proces wychowania mógł przebiegać prawidłowo, doprowadza się studenta do zrozumienia wartości celów wychowania, które są busołą w kształtowaniu prawidłowego procesu wychowawczego. Przy tym dziele pedagogiki student uświadamia sobie, że głównym celem wychowania jest społeczeństwo bezklasowe jako pierwszoplanowe, a następnie jednostka — człowiek wszechstronnie rozwinięty. Z tych kardynalnych zadań wychowawczych wyrastają pochodne cele wychowania fizycznego, umysłowego, politechnicznego, moralnego i estetycznego.

Po ogólnym zaznajomieniu się z aktualną problematyką w zakresie wychowania fizycznego, z jego podstawowymi zadaniami, z formami organizacyjnymi współczesnymi i z metodami — najwięcej czasu poświęca się zagadnieniom dydaktycznym.

W dydaktyce ogólnej wszyscy studenci na III roku swych studiów zapoznają się zarówno teoretycznie, jak i praktycznie poprzez hospitację w szkołach z podstawowymi zagadnieniami nauczania i kształcenia szkolnego. Do takich podstawowych zagadnień dydaktycznych, objętych programem wyższej szkoły pedagogicznej, należą przede wszystkim: proces nauczania i kształcenia, cele, zasady i metody nauczania, organizacja procesu nauczania w systemie lekcyjnym i nielekcyjnym, ocena szkolna i jej kryteria, praca domowa ucznia. Przy opracowywaniu procesu nauczania zapoznają się studenci nie tylko z podstawami teoretycznymi tego procesu jako wprowadzeniem w prawidłowy proces poznawania obiektywnej rzeczywistości w toku lekcyjnym, ale równocześnie i równolegle obserwują przebieg tego procesu na hospitacjach lekcji w szkole i uczą się wiązać teorię z praktyką. Podobnie przy dalszej analizie procesu nauczania wskazuje się studentom teoretycznie i praktycznie w czasie hospitacji na realizację celów nauczania zarówno pedagogicznych, jak i dydaktycznych: poznawczych materialnych i kształcących formalnych.

Po teoretycznej analizie zasad nauczania studenci uczą się w czasie obserwacji hospitowanych lekcji widzieć te zasady i ich skuteczność w praktyce dydaktycznej, w samym procesie nauczania. Analogicznie studenci wprowadzani są w zagadnienie metod nauczania najprzód teoretycznie, a następnie praktycznie w czasie hospitacji lekcji

w szkole. Przy analizie metod nauczania doprowadza się studentów do należytego rozumienia sytuacji dydaktycznej i w związku z tym do umiejętności właściwego doboru metod w danej sytuacji, zwłaszcza jeżeli idzie o metody poszukujące, heurystyczne, przy których aktywność uczniów występuje najsilniej. Do podstawowych zagadnień dydaktycznych należy jednak organizacja procesu nauczania w ramach systemu lekcyjnego, ponieważ lekcja jest główną formą stosowania zasad całej dydaktyki. Przy analizie tego problemu tak od strony teoretycznej, jak i praktycznej, wyrabia się u studentów umiejętność właściwego konstruowania jednostek metodycznych w konkretnych sytuacjach praktyki dydaktycznej.

Obok powyższych problemów studentów wprowadza się również w ramach ogólnych zagadnień dydaktycznych w zagadnienie oceny ucznia i w kryteria ocen. Tu wskazuje się, że problem oceny należy do najtrudniejszych w całej dydaktyce i że ocena zachowania ucznia i postępów w nauce wymaga wielkiej wnikliwości. Przy analizie kryteriów ocen zwraca się uwagę na podstawowe kryteria, wynikające z zasadniczych celów nauczania. W ramach hospitowanych lekcji wskazuje się również studentom, jak ten problem wygląda w praktyce dydaktycznej nauczyciela i jakie błędy na tym odcinku pracy najczęściej nauczyciele popełniają.

Ponieważ praca domowa ucznia ma zasadnicze znaczenie w osiągnięciu wyników nauczania w szkole, więc zapoznajemy studentów z dydaktyką pracy domowej, a zwłaszcza pokazujemy, jak organizuje się tę pracę, jak się ją dozuje i egzekwuje.

Poza powyższymi zagadnieniami, czysto dydaktycznymi, wprowadza się studentów w problem zbliżenia szkoły do życia przez politechnizację procesu nauczania w sensie propedeutycznym w szkole podstawowej i w sensie właściwym w szkole średniej ogólnokształcącej. Odbywa się to głównie przy przedmiotach przyrodniczych oraz przy zajęciach warsztatowych i technicznych w ośrodkach produkcyjnych w związku z aktualnymi postulatami nowej reformy szkolnictwa. W politechniczne nauczanie i kształcenie wprowadza się studentów III roku zarówno teoretycznie, jak i praktycznie przez hospitacje szkół eksperymentalnych i oglądanie ośrodków produkcji fabrycznej, np. przez zwiedzanie Kombinatów Nowej Huty czy przez udział w konferencji rejonowej w Fabryce Obuwia w Chełmku, gdzie ma miejsce eksperyment pedagogiczny szkoły z Gorzowa pod kierownictwem naukowym katedry pedagogiki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Z problematyką kształcenia politechnicznego studentów są związane również hospitacje zajęć politechnicznych w Domach Kultury i w Pałacu Młodzieży w Katowicach.

Po zapoznaniu studentów z dydaktyką ogólną wprowadza się ich z kolei w II semestrze III roku studiów w podstawowe zagadnienia teorii wychowania, a zwłaszcza w problematykę wychowania moralnego. Na tym odcinku wiedzy pedagogicznej zaznajamiają się studenci z problematyką celów, zadań i treści wychowania moralnego, a następnie z formami moralności, ich narastaniem oraz z metodami wychowania moralnego. Czyni się to nie opisowo, ale dynamicznie, tzn. pokazuje się studentom na konkretnych przykładach, jak stopniowo narasta i kształtuje się moralna postawa osobowości wychowanka-ucznia od strony treści i form moralnych w ujęciu marksistowskim. Następnie wskazuje się, jaki mają wpływ na ten proces poszczególne metody stosowane w oddziaływaniu moralnym i jaka może być skuteczność przy stosowaniu poszczególnych metod wychowawczych w danym okresie życia dzieci i młodzieży.

Teoria wychowania obejmuje też podstawowe zagadnienia z wychowania estetycznego, a zwłaszcza problematykę pojęcia piękna oraz zagadnienie oddziaływań estetycznych w ogólnym procesie wychowania przez arcydzieła sztuki plastycznej, muzycznej, literackiej, teatralnej itp.

Poza tym z problemami podstawowymi teorii wychowania wiążą się jeszcze dodatkowo takie zagadnienia praktyczne, jak:

1. Praca wychowawcy klasowego i jego obowiązki względem uczniów, nauczycieli danej klasy, dyrektora szkoły i rodziców;
2. Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne;
3. Rola nauczyciela w środowisku społecznym szkoły;
4. Praca w organizacjach młodzieżowych szkolnych (w samorządzie szkolnym, w harcerstwie, w ZMS);
5. Organizacja i ustrój szkolnictwa w świecie, w krajach socjalistycznych i kapitalistycznych;
6. Organizacja szkolnictwa w Polsce Ludowej i aktualne problemy reformy szkolnej.

Po zaznajomieniu się studentów na III roku studiów z ogólnymi podstawami pedagogiki, dydaktyki i teorii wychowania na początku IV roku studenci konfrontują zdobytą wiedzę z praktyką podczas wrze niowej praktyki wstępnej w szkołach. Z kolei w I semestrze IV roku studenci przez wykład monograficzny osiągają głębsze rozumienie podstaw teorii wychowania w świetle prac badawczo-naukowych katedry. Zadaniem tego wykładu jest wyrobienie i wykształcenie u studentów potrzeby pogłębiania i uzupełniania swej wiedzy pedagogicznej na drodze dalszego samokształcenia poprzez czytanie czasopism pedagogicznych i opracowań monograficznych. Poza tym w wykładzie monograficznym dąży się do rozbudzenia u studentów zainteresowań

do samodzielnych badań problemów pedagogicznych i dydaktycznych związanych z pracą szkolną.

Obok charakteru usługowego pedagogika w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie ma także charakter kierunkowy studiów. Chodzi tu o kształcenie czynnych nauczycieli po kilkuletniej praktyce szkolnej na specjalistów do przedmiotów pedagogicznych. Odbywa się ono w ramach 5-letnich studiów wieczorowych i zaocznych dla pracujących. Obecnie w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie jest już pięć roczników studentów pedagogiki na studiach popołudniowo-wieczorowych i cztery roczniki — na studiach zaocznych. Napływ kandydatów na studia na kierunku pedagogicznym, a zwłaszcza na studia pedagogiczne zaoczne, jest bardzo liczny. Kandydaci-nauczyciele na ten kierunek rekrutują się ze wszystkich typów szkół i z administracji szkolnej. Między studentami pedagogiki jest szereg zdolnych ludzi, którzy szkolnictwu naszemu, zwłaszcza w związku z pracami reformy szkolnictwa, oddadzą duże usługi.

Studia pedagogiczne na kierunku pedagogiki mają za zadanie wykształcić nie tylko pedagogów dla studiów nauczycielskich i liceów pedagogicznych oraz dla administracji szkolnej, ale także specjalistów pedagogów o dodatkowych kwalifikacjach w zakresie jednej z czterech specjalizacji (do wyboru), a mianowicie:

1. wychowania przedszkolnego,
2. nauczania początkowego,
3. oświaty i kultury dorosłych,
4. wychowania w zakładach opiekuńczych i domach dziecka.

Tego rodzaju specjalizacji nie ma dotychczas na studiach w zakresie nauk pedagogicznych na uniwersytetach. Na specjalistów tego typu jest duże zapotrzebowanie społeczne, a zwłaszcza na specjalistów w zakresie wychowania przedszkolnego i wychowania w zakładach opiekuńczych i domach dziecka. Poza tym studenci pedagogiki są wprowadzani w problematykę politechnizacji nie tylko teoretycznie, ale przez kontakt z eksperymentami politechnicznymi w szkołach Krakowa i województwa krakowskiego. Również uwzględniany jest szeroko w toku studiów pedagogicznych kontakt w szkołach z eksperymentami pedagogicznymi innych typów, np. z klasami eksperymentalnymi dla uczniów wychowawczo zaniedbanych i opóźnionych w nauce. Poza tym studenci pedagogiki biorą czynny udział w nauczycielskich konferencjach rejonowych i pracach społecznych Związku Nauczycielstwa Polskiego. W toku studiów pedagogicznych na kierunku pedagogicznym zapoznają się także z pracą w takich placówkach, jak domy kultury, uniwersytet ludowy, dom dziecka, zakłady wychowawcze dla młodzieży

wykolejonej i przestępczej, pogotowie opiekuńcze dla chłopców i dziewcząt itp.

Tok studiów na kierunku pedagogicznym popołudniowo-wieczorowym i zaocznym przedstawia się następująco:

W plan studiów pedagogicznych I roku w I semestrze wchodzą jako przedmioty pomocnicze: technika pracy umysłowej, wstęp do filozofii, wybrane zagadnienia z biologii i fizjologii oraz metody statystyczne. Przedmioty te wprowadzają studentów w konieczne propedeutyczne wiadomości teoretyczne i sprawności potrzebne do właściwych studiów pedagogicznych. Obok tych przedmiotów studenci I roku w I semestrze wprowadzani są także we właściwe przedmioty związane ze studiami pedagogicznymi, a więc słuchają wykładów z psychologii ogólnej i odbywają ćwiczenia z psychologii eksperymentalnej w pracowni psychologicznej, słuchają również pierwszych wykładów z pedagogiki ogólnej i odbywają ćwiczenia pedagogiczne, na których zaznajamia się ich z podstawami metodologicznymi pedagogicznych badań naukowych i z praktycznymi eksperymentami pedagogicznymi, zwłaszcza w zakresie posługiwania się testami.

Dla upolitycznienia studentów pedagogicznych już na I roku w I i II semestrze mają studenci wykłady i ćwiczenia z ekonomii politycznej.

Od I roku rozpoczynają też studenci pedagogiki naukę języków obcych: języka rosyjskiego i jednego z zachodnich, angielskiego, niemieckiego lub francuskiego. Poza tym mają lektorat wymowy.

W II semestrze I roku studiów studenci pedagogiki poznają szerszy zakres nauk filozoficznych, a więc historię filozofii, z której odbywają się wykłady i ćwiczenia.

Od II semestru na I roku wprowadza się przedmiot wychowania fizycznego wraz z metodyką nauczania i zapoznaje się studentów ze współczesnym stanem tego wychowania.

Podstawowymi jednak przedmiotami w II semestrze I roku są psychologia ogólna wraz z ćwiczeniami w pracowni psychologicznej oraz pedagogika ogólna wraz z ćwiczeniami.

Na II roku w I semestrze studenci kontynuują studia z historii filozofii, które kończą się egzaminem po I semestrze, a od II semestru II roku na podbudowie z historii filozofii wprowadza się naukę logiki wraz z metodologią i teorią poznania.

Nowym przedmiotem w studiach całego II roku jest socjologia, której zadaniem jest wprowadzenie studentów w rozumienie form i dynamiki życia społecznego oraz ich związków z procesami wychowania w warunkach ustroju socjalistycznego, a zwłaszcza uświadomienie wpływów

środowiska społecznego na kształtowanie się prawidłowego i nieprawidłowego procesu wychowawczego.

Nowym przedmiotem studiów w ciągu całego II roku stanowi również psychologia rozwojowa i wychowawcza, której zadaniem jest gruntowne zapoznanie studentów z ilościowym i jakościowym rozwojem psychicznym dzieci i młodzieży, z ich właściwościami psychicznymi i zainteresowaniami na tle poszczególnych faz rozwojowych oraz z kształtowaniem się osobowości dziecka w procesie rozwoju psychicznego i w procesie wychowania. Nauka psychologii rozwojowej i pedagogicznej na II roku studiów ma nie tylko charakter teoretyczny, ale i empiryczny, i jest związana z obserwacją dzieci i młodzieży oraz ekspreymentem psychologicznym na tle życia dzieci i młodzieży w środowisku rodzinnym i szkolnym.

W ciągu całego II roku studiów pedagogicznych podstawowym przedmiotem, obok psychologii rozwojowej i pedagogicznej, jest dydaktyka ogólna. W wykładach tego przedmiotu zaznajamia się studentów z całokształtem zagadnień z teorii nauczania, głównie z procesem, celami, zasadami i metodami nauczania, z organizacją procesu nauczania w ujęciu systemu lekcyjnego i nielekcyjnego, z problemem pracy domowej ucznia, z zagadnieniem oceny postępów uczniów w nauce i jej kryteriów.

Przez ćwiczenia pedagogiczne, powiązane z hospitacjami lekcji w szkołach pogłębiają studenci pedagogiki podstawy teoretyczne nauczania i wiążą je z praktyką dydaktyczną.

Na II roku w ciągu I semestru studenci pedagogiki kończą rozpoczęte na I roku zajęcia z zakresu wychowania fizycznego wraz z jego metodyką.

Na II roku studiów występują dalej lektoraty z języka rosyjskiego i jednego zachodnio-europejskiego, zakończone egzaminem, wymagającym biegłego czytania samodzielnego i rozumienia tekstu literatury naukowej w danym języku.

Na III roku studiów na kierunku pedagogicznym w ciągu I semestru trwa dalej nauka logiki z metodologią i teorią poznania, a w ciągu I i II semestru mają miejsce wykłady i ćwiczenia ze współczesnych kierunków filozofii — głównie marksistowskiej — oraz wykłady z etyki i religioznawstwa.

Podstawowymi jednak przedmiotami całego III roku na kierunku pedagogicznym tak wieczorowym, jak i zaocznym, jest w dalszym ciągu — psychologia rozwojowa i wychowawcza oraz teoria wychowania, a od II semestru III roku także historia wychowania.

Z psychologii rozwojowej i pedagogicznej studenci III roku poszerzają materiał naukowy teoretyczny, a obok tego w oparciu o eksperyment

psychologiczny w szkołach opracowują samodzielnie szereg problemów w formie prac seminaryjnych.

Z teorii wychowania na III roku poznają studenci przede wszystkim teorię świeckiego wychowania moralnego, kształtowanie się osobowości dzieci i młodzieży, a zwłaszcza narastanie form i treści moralności świeckiej oraz metody wychowania w środowisku rodzinnym, szkolnym i pozaszkolnym. Zaznajamiani są również z procesem nieprawidłowego wychowania i na tym tle z problemem dzieci zaniedbanych wychowawczo, trudnych, wykolejających się oraz przestępczych, czemu towarzyszy hospitacja szkół i zakładów wychowawczych.

Wykłady monograficzne z pedagogiki wprowadzone na III roku obrazują studentom podstawowe problemy z teorii wychowania, będące w toku badań katedr pedagogiki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie.

Każdy student wybiera jedną z podanych już wyżej czterech specjalizacji i na wykładach oraz ćwiczeniach z tego przedmiotu zapoznaje się z podstawami teoretycznymi specjalizacji oraz hospituje zajęcia praktyczne. Na podkreślenie zasługuje — jako jedyna w studiach pedagogicznych akademickich w Polsce Ludowej — specjalizacja w zakresie wychowania i nauczania przedszkolnego, której zadaniem jest nie tylko przygotowanie pedagogów-specjalistów dla liceów wychowawczych przedszkoli i studiów nauczycielskich tego typu, ale również specjalistów na stanowiska wizytatorów i inspektorów przedszkoli.

Studia IV roku na kierunku pedagogicznym kontynuują jeszcze w I semestrze historię wychowania, tj. historię instytucji wychowawczych i myśli oraz poglądów pedagogicznych z uwzględnieniem rozwoju postępowej myśli pedagogicznej i pedagogiki socjalistycznej.

Nowymi przedmiotami toku studiów na IV roku są:

1. higiena szkolna,
2. metodyka przedmiotów pedagogicznych,
3. organizacja szkolnictwa i ustawodawstwo szkolne.

Na wykładach z higieny szkolnej studenci pedagogiki zapoznają się z podstawowymi zagadnieniami higieny szkolnej, a zwłaszcza z higieną budynku szkolnego, higieną dzieci i higieną żywienia. Poza tym w kilku hospitacjach zapoznają się z tymi problemami praktycznie w szkołach i instytucjach higieny.

Metodyka przedmiotów pedagogicznych wprowadza studentów przez wykłady i ćwiczenia w teorię metodyki oraz w praktykę pedagogiczną w liceach pedagogicznych i studiach nauczycielskich.

Wykłady i ćwiczenia z organizacji szkolnictwa i z ustawodawstwa szkolnego zaznajamiają studentów pedagogiki z formami ustrojowymi

szkolnictwa oraz z jego organizacją i podstawowym ustawodawstwem szkolnym oraz przepisami aktualnymi regulującymi życie szkoły w Polsce Ludowej.

W ciągu całego IV roku studiów prowadzone są wykłady monograficzne z pedagogiki oraz seminaria magisterskie.

Poza tym na IV roku kontynuuje się rozpoczęte na III roku specjalizacje w jednym z czterech przedmiotów do wyboru, jak o tym była mowa powyżej.

Końcowy V rok studiów na kierunku pedagogicznym obejmuje jedynie wykłady monograficzne z pedagogiki, seminaria magisterskie oraz wykłady z psychopatologii dzieci i młodzieży oraz higieny psychicznej.

Poza tym w ciągu I semestru V roku jest przewidziana 8-tygodniowa praktyka pedagogiczna, tj. 4 tygodnie we wrześniu w liceach pedagogicznych i 4 tygodnie pod koniec semestru I — w studiach nauczycielskich.

Piąty rok studiów jest przeznaczony głównie na samodzielną pracę studenta i na przygotowanie i napisanie pracy magisterskiej z zakresu nauk pedagogicznych.

Magistrzy pedagogiki, opuszczający Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Krakowie, mają mieć nie tylko pełne przygotowanie teoretyczne, równoważne studiom pedagogicznym na uniwersytetach, ale przede wszystkim — jako nauczyciele-praktycy z wieloletnią już praktyką pedagogiczną w szkołach — mają wyróżniać się swą osobowością nauczyciela dobrze przygotowanego do pracy w szkolnictwie oraz zamiłowanego w zawodzie nauczycielskim i pracy na polu wychowania i kształcenia nauczycieli w Polsce Ludowej.